

Appellantens begæring om forelæggelse af præjudicielle spørgsmål for EF-domstolen

(delafgørelse om sagens afvisning)

I Højesterets sag nr. 358/2008

Hans Kristian Pedersen (selv)

Prinsensgade 29, 1 th
9000 Aalborg

mod

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1015 København K

(kammeradvokat K. Hagel-Sørensen)

Indledningsvist om EF-traktatens artikel 234 (tidligere artikel 177)

På Højesterets opfordring begærer jeg forelæggelse af sagen for EF-domstolen. I begæringen redegøres for de omstændigheder, hvorunder forelæggelsen begæres, og der foreslås konkrete præjudicielle spørgsmål, der kan stilles til EF-domstolen, hvis en forelæggelse bliver aktuel.

Det meddeles indledningsvist, at hovedparten af mine juridiske studier skete i perioden 1984-1995, hvorfor jeg anvender EU-Karnov 1993 (Karnovs Forlag, Karsten Hagel-Sørensen, Claus Gulmann m.fl), hvortil der refereres i materialesamlingen. Da der er tale om anvendelse af grundlæggende fællesskabsret, er det uden betydning, at min EU-Karnov er 16 år gammel.

Jeg læser artikel 177/artikel 234 og bemærkningerne i EU-Karnovs kapitel 44 om Domstolens beføjelser (materialesamlingens side 20) sådan, at muligheden for at forelægge præjudicielle spørgsmål for EF-domstolen ikke er indført som et retsmiddel for borgerne, men er indført for at sikre en ensartet anvendelse af fællesskabsretten i alle medlemsstater. Artiklen etablerer en kompetencefordeling mellem EF-domstolen og de nationale domsstole.

Ifølge EU-Karnov er det hverken nødvendigt eller tilstrækkeligt for anvendelsen af artikel 177/artikel 234, at en part i en tvist for en national domstol har påberåbt sig en EF-regel til støtte for sin påstand, eller at der fra parternes side fremsættes ønske om forelæggelse af præjudicielle spørgsmål. Det var med velberådet hu, at henvisningen til artikel 234 i det skriftlige indlæg ikke havde karakter af en begæring.

Det skal endvidere særligt iagttages, at begæringen er betinget af, at Højesteret vælger at støtte landsrettens løsning i modsætning til byrettens løsning. Derfor følger en kort gennemgang af hovedsagen og de to løsningsmuligheder.

LASERDISKEN

Hovedsagen i en nøddeskal

Trin 1: Indstævnte var passiv under EF-domstolens behandling af sag C-479/04

I sag nr. Ø.L. B-506-03 (Laserdisken ApS mod kulturministeriet) var indstævnte passiv, fra Østre Landsret den 16. november 2004 forelagde to præjudicielle spørgsmål til EF-domstolen og frem til EF-domstolens dom den 12. september 2006 (sag C-479/04). Indstævnte afgav ikke et skriftligt indlæg til EF-domstolen, og indstævnte deltog ikke i den mundtlige forhandling.

Trin 2: Indstævnte hæftede den forkerte fortolkning på EF-domstolens dom

Det kan måske forklare, at indstævnte ikke var opmærksom på *baggrunden* for godkendelsen af infosoc-direktivet. Som det fremgår af mit andet skriftlige indlæg den 19. oktober 2009, blev jeg i løbet af sagsbehandlingen ved EF-domstolen klar over, at mine anbringender til støtte for ugyldighed skyldes en *forkert fortolkning* af regional konsumtion. Jeg tiltræder, at der ikke er modstrid mellem infosoc-direktivet og EU-rettens konkurrenceregler og grundlæggende mål i den fortolkning, som Kommissionen og Generaladvokaten lagde til grund.

Indstævnte opfattede imidlertid blot, at EF-domstolen afviste mine anbringender, som - indrømmet - var knyttet til en forkert fortolkning. Hvis sagsbehandlingen ikke iagttages, kan man godt komme i den vildfarelse, at EF-domstolen indirekte godkendte den fortolkning, som parterne fejlagtigt var enige om. Det er ikke desto mindre en vildfarelse.

Trin 3: Indstævnte valgte at forhindre en undersøgelse frem for at rette fejlen

Kammeradvokaten afviste at tale med mig efter EF-domstolens dom (ekstraktens side 50), og kulturministeren så bort fra min redegørelse til Kulturudvalget. Han valgte i stedet at fastholde den forkerte fortolkning, hvilket blev konstateret med svaret til Per Clausen (EL).

Indstævntes valg af fortolkning *efter* EF-domstolens dom efterlod mig uden andet valg end at anlægge sag om den korrekte *fortolkning* af ophavsretsloven. Indstævnte *kunne* vælge at rette fejlen, men har i stedet valgt at forsøge at undgå en undersøgelse.

Byrettens løsning: Ingen iagttagelse af indstævntes udflugter

Indstævnte gjorde for byretten to hovedanbringender/udflugter gældende:

- 1 Selvom enighed herom bekræftes allerede på side 2 i stævningen (ekstraktens side 53), gjorde indstævnte gældende, at sagen handler om, hvornår spredningsretten konsumeres (jfr. eksempelvis ekstraktens side 71), og at sagen derfor er identisk med den allerede afgjorte retssag mellem Laserdisken ApS og kulturministeriet.
- 2 I uoverensstemmelse med det første anbringende gjorde indstævnte også gældende, at påstanden om ophavsretslovens fortolkning i modsætning til den første sag slet ikke vedrører kulturministeriet (jfr. ekstraktens side 73-74).

Retten i Aalborg gjorde det klart i kendelsen den 14. marts 2008 (ekstraktens side 66-68), at sagen handler om ophavsretslovens *fortolkning* i forhold til infosoc-direktivet og EU-retten, og den afviste af tage stilling til indstævntes afvisningspåstand med følgende bemærkning:

“Der er i den forbindelse navnlig lagt vægt på karakteren af de anbringender, sagsøgte har anført til støtte for afvisningspåstanden.”

Jeg opfatter det som en tilkendegivelse af, at indstævntes anbringender er det rene sludder og vrøvl. Byretten gennemskuede, at der var tale om udflugter, og de blev behandlet som sådan.

LASERDISKEN

Landsrettens løsning: Ingen iagttagelse af hovedsagens indhold

Vestre Landsret valgte imidlertid at hjælpe indstævnte med at undgå en retlig undersøgelse ved at gå med til at foregive, at sagen handler om, hvornår spredningsretten konsumeres. Der er i dommen ikke medtaget oplysninger, der vedrører den nedlagte påstand, selvom forskellen på de pålagte forpligtelser jfr. de to fortolkninger er centrale. Landsretten gengav i dommen alene kulturministeriets politiske modstand mod regional konsumtion og EF-domstolens dom i sag C-479/04, selvom det var irrelevant, da det støttede en retsopfattelse, der var enighed om.

Dommen redegør imidlertid hverken for de forskellige fortolkninger, deres virkninger eller den forkerte fortolknings problemer med EU-retten. Der er ikke medtaget dokumentation til støtte for påstanden. Både Johan Schlüters fortolkningsbidrag til Kulturudvalget og Kommissionens og Generaladvokatens skriftlige indlæg i sag C-479/04 er udeladt.

Falsum om sagens indhold

Landsrettens "misforståelse" understreges af dens begrundelse på side 13 i dommen:

"Spørgsmålet om, hvorvidt ophavsrettighederne til et værk er konsumeret, herunder inden for EØS-området, vil imidlertid ikke kunne blive anledning til en konkret tvist mellem sagsøgeren og sagsøgte, men alene mellem sagsøgeren og tredjemand..."

Det er en bemærkelsesværdig udtalelse, idet netop det spørgsmål allerede var afgjort i en sag mellem Laserdisken ApS og sagsøgte (og ikke mellem Laserdisken ApS og tredjemand), men bemærkningen understreger også, at landsretten behandlede et forkert problem.

Konsekvensen af landsrettens løsning: Jeg fastholdes i uvidenhed om mine forpligtelser

Indstævntes udflugter om retskraft

For Højesteret har indstævnte i det skriftlige indlæg suppleret sine anbringender for byretten og landsretten med et anbringende om, at jeg har fortabt retten til at få en afklaring på mine forpligtelser, fordi jeg som direktør i Laserdisken ApS i 2006 hævdede sag nr. Ø.L. B-506-03.

Hvis det nye anbringende tillades, vil jeg anmode om tilladelse til at dokumentere, at den sags påstand på indstævntes foranledning blev ændret for at begrænse skadesvirkningerne ved en tabt sag, så ordlyden af sagens påstand efter den 30. oktober 2003 var følgende:

"Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at ændring nr. 17 i lov nr. 1051 af 17. december 2002, lov om ændring af ophavsretsloven (gennemførelse af Infosoc-direktivet) ikke kan finde anvendelse på sagsøgers import og salg af dvd-produkter, der er lovligt markedsført i lande udenfor EØS."

Det fremgår af stævningen i sagen (ekstraktens side 25), at indstævntes rolle var retsteknisk, idet målet var en undersøgelse af infosoc-direktivet. I 2006 havde jeg fået den ønskede undersøgelse. Da sagsøger i sagen (anpartsselskabet) havde indstillet aktiviteterne, var ophavsretslovens anvendelse på sagsøger uden betydning, så der var ingen grund til at fortsætte sagen.

Den fortolkning, som lå til grund for EF-domstolens afgørelse, var derimod relevant for mig, men da Kammeradvokaten ikke ville drøfte sagen, var det ikke klart, om indstævnte ville fastholde den forkerte fortolkning. Først da det var konstateret, var der en reel tvist, jeg kunne indbringe for en domstol. Det tomme selskab havde derimod *ikke* en retlig interesse i en sådan sag. Endelig bemærkes, at EF-domstolens invitation til mig var personlig. Det ses af dommen (ekstraktens side 36), at jeg afgav indlæg som anpartshaver - ikke som direktør - og under de omstændigheder var det korrekt, at jeg anvendte brevpapir med mit eget brevhoved.

LASERDISKEN

Om en forelæggelse for EF-domstolen

En forelæggelse for EF-domstolen afhænger af Højesterets løsning, og der er to muligheder:

- 1 Højesteret gør som byretten og afviser indstævntes udflugt.
- 2 Højesteret gør som landsretten og manipulerer for at forhindre en undersøgelse.

En forelæggelse for EF-domstolen er kun relevant, hvis Højesteret vælger at hjælpe indstævnte med at undgå en undersøgelse. Følgende anbringender/udflugter nødvendiggør en forelæggelse:

- 1 Indstævnte er ikke ansvarlig for gennemførelsen af infosoc-direktivet.
- 2 Jeg har (som EU-borger) ikke ret til at få afklaret omfanget af de forpligtelser, som gennemførelsesbestemmelsen i den danske lov pålægger mig som importør.

Forslag til præjudicielle spørgsmål

Skal EF-traktatens artikel 10 fortolkes sådan, at kulturministeriet, der gennemførte Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationsområdet i den danske ophavsretslov, er ansvarlig for, at direktivet gennemføres korrekt?

Skal EF-traktaten og retssikkerhedsprincippet fortolkes sådan, at en EU-borger, hvis forpligtelser i henhold til en gennemført direktivbestemmelse i en medlemsstat er uklare, kan få afklaret sine forpligtelser i en retssag mod den pågældende medlemsstat?

Afsluttende bemærkninger

Jeg påskønner muligheden for at redegøre for det EU-retlige problem, der er forbundet med indstævntes ønske om at begrænse kulturministeriets ansvar og mine rettigheder i forhold til artikel 234 om kompetencefordelingen mellem den nationale domstol og EF-domstolen.

Hvis Højesteret undersøger sagen lige så grundigt som byretten, vil den også lægge til grund, at sagen handler om ophavsretslovens fortolkning, og det kræver ikke en forelæggelse for EF-domstolen at tillade en undersøgelse, der afklarer mine forpligtelser som importør af dvd-film. Kun hvis Højesteret fristes af Kammeradvokatens ønske om at begrænse indstævntes ansvar og mine rettigheder, er en forelæggelse for EF-domstolen nødvendig, fordi det ligger udenfor Højesterets kompetence at give indstævnte medhold i de anbringender.

Jeg vil ikke foregive, at nærværende delafgørelse handler om andet end indstævntes forsøg på at undgå en undersøgelse, som vil afsløre, at kulturministeriet fastholder en forkert fortolkning. Kammeradvokaten har tydeligvis fået til opgave at forhindre, at det principielle spørgsmål, der har betydning for næsten alle danske borgere både økonomisk og kulturelt, nogen sinde bliver undersøgt, og det eneste spørgsmål tilbage i sagen er, om Højesteret vil tillade dette.

Aalborg, den 3. november 2009

Hans Kristian Pedersen